Abram door het woord van de Heere gaande gemaakt

Lezen: Genesis 11:31 t/m Genesis 12:5
Tekst: Genesis 12:2-3

Zingen:
Psalm 95;2
Psalm 119:2
Psalm 25:4,6,7
Psalm 21:6
Psalm 67:1

Geliefde de gemeente, er waren eens vier vissers die een hele nacht op het meer van Galilea gevist hebben, zonder één visje gevangen te hebben. En toen ze de volgende morgen teleurgesteld weer terugvoeren naar de oever, stond daar de Heer Jezus. En hij wist het wel. Hoe ze zich in de afgelopen nacht hebben afgetobd om maar één visje in hun net te kunnen krijgen. Zonder enig resultaat. En wat deed de Heer Jezus toen? Toen vroeg hij of hij aan een van de schepen aan boord mocht komen. En dat mocht natuurlijk. Dat was het schip van Petrus en Andreas. En toen hij aan boord geklommen was van dat schip ging hij twee dingen doen. Hij ging allereerst tot de schare spreken die op de oever stond. Hij ging preken. Het schepje van Petrus en Andreas werd een ogenblik de preekstoel voor de Heere Jezus. En toen hij als het ware zijn amen had uitgesproken begon hij zich te richten in het bijzonder tot Simon Petrus. En wat zei hij tegen Simon Petrus? Hij kwam met een bevel. Hij kwam met een eis. Steek af naar de diepte en werp uw netten om te vangen. Nou aanvankelijk, en dat zijn we wel van Simon Petrus gewend, kwam hij met zijn tegenwerpingen. En hij zei het: *Meester, wij hebben de gehele nacht over gearbeid en niets gevangen*. En toch, toch deed Simon Petrus wat de Heere van hem vroeg. Want hij zegt: *doch op uw woord zal ik het net uitwerpen*. Daar hebt u het. *Op uw woord zal ik het net uitwerpen*. Wat gebeurde er bij deze man, jongens en meisjes? Het woord wat de Heere tot hem sprak drong in zijn hart. En dat bracht hem in beweging. Hij werd gehoorzaam aan dat woord wat de Heere tot hem sprak. Hij werd gaande gemaakt om te doen wat de Heere tot hem gesproken had. En wat is dat een zegen, zeg, als het woord zoveel kracht doet in het hart van een zondaar, dat alle weerstanden worden verbroken. En dat een zondaar gewillig gemaakt wordt om te doen wat de Heere spreekt. Kijk, dat heeft Abram ook door genade ervaren. Hij werd geroepen uit het Ur der Chaldeeën. Daar klonk de stem van de Heere met kracht en met macht. Daar kwam het woord van de Heere tot een arme zondaar, waardoor die zondaar levendgemaakt werd, vernieuwd werd. Zodat Abram inderdaad gehoorzaam gemaakt werd om uit dat Ur der Chaldeeën te trekken naar dat land dat de Heere hem wijzen zou. En voordat wij stil gaan staan bij zijn daadwerkelijk vertrek uit Ur der Chaldeeën, willen we vanmorgen eerst eens dieper ingaan op de woorden die de Heere daar tot deze goddeloze zondaar sprak. Waardoor hij gaande gemaakt werd. Zo willen we gaan luisteren naar de verzen 2 en 3 van Genesis 12. Waarbij we ook nog een aantal woorden uit vers 1 zullen betrekken.

Wij schrijven ons thema boven de prediking: **Abram door het woord van de Heere gaande gemaakt.** En dat woord van de Heere bestond uit drie dingen.

1. In de eerste plaats een onvoorwaardelijke eis.
2. In de tweede plaats een genadige belofte.
3. En ten slotte een rijke zegen.

1. Een onvoorwaardelijke eis

Ja, wat is het een onvergetelijke dag geworden voor deze zondaar in Ur der Chaldeeën, die afgodendienaar Abram, toen daar ongedacht en onverwacht de Heere kwam als de God der heerlijkheid. Ongetwijfeld deed deze goddelijke verschijning Abram op de knieën vallen, zoals we dat later ook wel tegenkomen, en hij zegt: *Ik ben stof en as.* Dan buigt hij heel diep aan de voeten van de Heere. Want ach, gemeente, wie kan voor die grote, heilige God bestaan als hij door het licht van Gods Geest ziet hoe zijn leven is geweest, tegenover God? Abram kon voor de God der heerlijkheid niet bestaan. Maar wat een wonder dat die God der heerlijkheid tot Abram ging spreken, niet om hem te verderven, maar om hem te behouden.

Zo kwam de Heere allereerst met die onvoorwaardelijke eis, waar we vorige week al kort iets over gezegd hebben: *Ga gij uit uw land, en uit uw maagschap, en uit uw vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal*. Kijk, gemeente, met dit woord riep de Heere deze zondaar uit het land der duisternis, uit de duisternis van zijn zondaarsbestaan. Maar toen de Heere met deze eis tot Abram kwam, eiste Hij veel van Abram. Wat zeg ik? Hij eiste alles van Abram op. Hij moest alles verlaten om de Heere onvoorwaardelijk te volgen. Ja, waarheen? Dat wist Abram niet. De Heere zal het wijzen. Hij moest als het ware met gesloten ogen achter Hem aan gaan en het aan de Heere overlaten waar hij terecht zou komen.

Nee, dat moeten we niet onderschatten als we dat zo lezen in Genesis 12. Want als we toch nog even terug willen grijpen op die eis, waar we vorige keer ook bij stil hebben gestaan, dan wil ik daar vanmorgen nog iets dieper op ingaan. Dan zullen we ontdekken dat de eisende woorden die de Heere tot Abram als eerste sprak, een drievoudige eis waren.

Hij moest eerst zijn land verlaten. O ja, zo hoorden we de vorige keer, dat was een heidens land, een afgodisch land, vol religiositeit maar ook vol afgoderij. Maar weet u, datzelfde land was ook een heel rijk land. Abram woonde in Ur, dat was de koningsstad van het Chaldeese land. Uit opgravingen is gebleken dat die stad een zeer rijke stad is geweest. Enorme villa's waren daar gebouwd met vele kamers. Er was zeer veel rijkdom. En in die rijkdom en weelde werd Abram geboren en groeide hij op. Maar hij moest het alles achterlaten: *Ga uit uw land*.

Dan het tweede, de tweede eis: *Ga uit uw maagschap*. Dat betekent, jongens en meisjes, dat je heel je familie moet verlaten: je oom, je tantes, je neven, je nichten. En dat was voor een oosterling een heel groot offer. Want die oosterse families waren zeer hecht. Ze woonden ook heel lang bij elkaar. Maar de Heere zegt: Abram, ga uit uw familie. Dat is ook wat.

En dan de derde eis: *Ga uit uw vaders huis*. Dat is de familie in kleiner verband, het gezinsleven, waar vader Tera met moeder was en de jongens die daar geboren waren, waar Abram als klein kind opgroeide, waar hij zich veilig voelde, waar hij zich thuis voelde. Ook daaruit riep de Heere Abram. Ook dat moest hij verlaten. Tenminste, hij mocht niet met dat gezin daar in Ur der Chaldeeën blijven wonen. We zullen er later nog wel bij stilstaan dat inderdaad ook vader Tera aanvankelijk meegetrokken is uit Ur der Chaldeeën, en een broer van Abram, namelijk Haran, en zijn neef Lot. Ja, die zijn meegetrokken. Maar evenwel was daar die eis: *Ga uit uw vaders huis*.

Moet je je toch eens voorstellen dat de Heere dat vanmorgen tegen je zou zeggen, jongeren. Dan moet je weg uit de plaats waar je woont, moet je je familie achterlaten, moet je je gezinnetje achterlaten waar je opgegroeid bent. En dan word je ergens neergezet, wat je nu niet weet. Misschien wel in Irak, of in het noorden van Rusland, of ergens in het zuiden van Zuid-Amerika. Wie zal het zeggen? Maar dat de Heere je daar gaat brengen, en je alles, alles, alles moet verlaten. Voelt u welk een gewichtige eis dit was?

Kun je je voorstellen dat dat aanvankelijk voor Abram een hele moeilijke, een hele zware opdracht is geweest? Al het bekende achterlaten en onvoorwaardelijk de Heere volgen naar dat onbekende land. Ja, Abram werd geroepen om de Heere onvoorwaardelijk gehoorzaam te zijn. God sprak het, de God der heerlijkheid: Abram, verlaat dat alles. Het was een hele persoonlijke eis. Dat kunnen wij uit de grondtekst heel duidelijk opmerken. Letterlijk vertaald sprak de Heere: *Gij, ja gij, ga uit*. Een dubbel gij, een dubbel u. Heel persoonlijk werd Abram geroepen. En heel persoonlijk kwam die grote onvoorwaardelijke eis op deze man terecht.

Waarom toch? Waarom sprak de Heere nou zo tot Abram? Waarom kwam de Heere nou met iets wat eigenlijk voor deze man onmogelijk was? Ja, waarom komt de Heere ook heden ten dage nog met Zijn onvoorwaardelijke eisen tot een zondaar? Waarom eist Hij van u, van jou en van mij alles op? Nee, gemeente, dat doet de Heere als de God der heerlijkheid niet om onrecht te doen aan een zondaar. Verre van dat. Maar waarom laat de Heere Zijn eisen klinken, ook in de prediking van het Woord?

Heb je het ontdekt in je leven? Weet u het? Het is om je te vernederen. Ja, dat willen we van nature niet, maar daardoor komt het wel. Die eis om een mens te verootmoedigen, om een mens te ontdekken hoe diep hij in de zonde gevallen is. Het is om een zondaar te ontdekken dat hij in het Paradijs het wel kon, onvoorwaardelijk gehoorzamen aan de Heere en Zijn Woord. Maar dat wij in ons bondshoofd Adam ons van deze heerlijke gaven hebben beroofd. We hopen daar vanmiddag nog dieper op in te gaan.

Maar vanmorgen wil ik even wijzen op wat we belijden met de kerk der reformatie in de catechismus. Als de onderwijzer in Zondag 4 aan zijn leerling gaat vragen: *Doet dan God den mens geen onrecht, dat Hij in Zijn wet van hem eist, wat hij niet doen kan?* En dan zie je het wonder van Gods genade in het leven van de leerling. Wat zegt hij? *Neen Hij; want God heeft den mens alzo geschapen, dat hij dat doen kon; maar de mens heeft zichzelf en al zijn nakomelingen, door het ingeven des duivels en door moedwillige ongehoorzaamheid, van deze gaven beroofd*.

En daarom moeten die onvoorwaardelijke eisen van de Heere gepredikt worden om een zondaar in zijn onmogelijkheid te drijven. Opdat die zondaar, opdat u, jij en ik het gaan ondervinden, echt met je hart gaat ervaren: wat bij de mensen totaal onmogelijk is - ja, gelukkig, gelukkig gemeente - dat is mogelijk bij God. En daarom komt de Heere met die eisen, onvoorwaardelijk.

Ik kwam een prachtige, heldere uitleg tegen waarom de Heere nu met die onvoorwaardelijke eisen tot gehoorzaamheid komt. Moet je luisteren: de eisen van God zijn te vergelijken met de treden van een trap waarin een mens afdaalt. Misschien zijn er wel in ons midden die onder hun huis een kelder hebben, dat je met zo'n trapje naar beneden die kelder in moet, treedje voor treedje naar beneden. Nee, zo gaat die schrijver verder, niet om te zoeken en te graven naar je eigen mogelijkheden om aan de eisen van God te kunnen voldoen, want die zijn er niet. Maar, zo zegt hij, om te zoeken en te graven naar de mogelijkheden bij God, die er wel zijn. En dan komt hij met een slotzin, die vind ik zo'n kostelijke, gemeente: de eisen van God zijn erop uit om ons te dringen, om ons voor te stuwen naar de bronnen van Gods ontfermende genade.

Wat een wonder, hè? Zal ik het nog een keer zeggen? De eisen van God zijn erop uit om ons te dringen, voor te stuwen naar de bronnen van Gods ontfermende genade. Is dat niet schoon en duidelijk onder woorden gebracht? Nou, laat de Heere dan komen met de onvoorwaardelijke eisen waar wij nooit en te nimmer aan kunnen voldoen. Laten Gods knechten dan steeds maar weer indringend, welmenend roepen en met klem prediken: *Bekeert u, bekeert u, en geloof het Evangelie. Zoek den HEERE en leef. Laat u met God verzoenen. Ja, keert weder, gij afkerige kinderen, en Ik zal uw afkeringen genezen*.

Bij mijn voorbereiding werd ik wel vertroost door wat ik daarbij las bij dat citaat wat ik zojuist noemde. Het is zeer zinvol om de onvoorwaardelijke eis tot bekering te prediken. Heb je dat zinvolle in je leven ondervonden? Te moeten en niet te kunnen, in de engte gedreven te worden? En dan het wonder: wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. O, wat een wonder als deze morgen in Rotterdam-Kralingen een jongen, een meisje, een man of vrouw in de totale onmogelijkheid terechtkomt, omdat de grote eis van de bekering op je hart wordt gelegd, waar je niet meer onderuit kunt. Daar moet iets mee gebeuren om nu de mogelijkheden te ontdekken bij God.

En wie de mogelijkheden bij God ontdekt, die wordt werkzaam. Die kan het zelf niet meer. Niet uit een stuk lijdelijkheid, want daar sterf je aan, maar die kan het echt niet meer zelf. En die roept omhoog: *HEERE, bekeer Gij mij, zo zal ik bekeerd zijn. Want Gij zijt het, de HEERE, mijn God. Ja, HEERE, trek Gij mij, dan zal ik U nalopen*.

Kijk, om zo werkzaam te kunnen worden als een machteloze zondaar in jezelf, ziende op de almacht van God. Dan gaat de Heere bij Zijn eisen Zijn beloften geven, Zijn dierbare beloften van het genadeverbond. En wat zijn die beloften welkom in het leven van een zondaar die werkelijk niet meer aan de eisen van God kan voldoen. Wat ontstaat er dan een krediet op die grote, almachtige God, Die gekomen is om zondaren te behouden. O, wat ontstaan er dan in je hart grote en eerbiedige gedachten over de Heere, Die Zijn beloften bij Zijn eisen gaat voegen.

Zo moet het ook bij Abram geweest zijn. Want echt, gemeente, als de Heere nou alleen maar met die eisen gekomen was, waar Abram totaal niet aan kon voldoen vanuit zichzelf, hoe had hij ooit gaande gemaakt kunnen worden om in geloofsgehoorzaamheid de Heere te volgen op de weg die Hij hem wijzen zou? Al geloofde hij het woord van de Heere, en al boog hij voor de eis van God, toch was die belofte nodig, waarin hij moest leren geloven door de kracht van de Heilige Geest, om gehoorzaam te zijn en de Heere te volgen, om te zien wat er voor in de plaats komt voor hem als hij dat alles moet verlaten in Ur der Chaldeeën. En daarom kwam de Heere met een belofte bij Zijn eis, een belofte die zo rijk is van inhoud, en die we in onze tweede gedachte wat dieper willen overdenken.

2. Een genadige belofte

Als de Heere gaat spreken, inderdaad, dan gaat de Heere evenwichtig spreken. Dat is ook een toetssteen of je het ware geestelijke leven kent. O ja, er is ook een godsdienst in Nederland die selectief luistert. Al die donkere tonen van eisen en zonden, dat willen we allemaal niet. Nee, het moet evangelie zijn. Maar zo werkt het niet, gemeente. De God der heerlijkheid spreekt evenwichtig. En de ware gelovigen kennen dat evenwicht ook in hun eigen hart. De eisen van God en de beloften van God gaan hand in hand.

En daarom kan het ook niet anders dan dat de Heere tot Abram ook gekomen is, na die eisen, met Zijn belofte. Bij die onvoorwaardelijke, allesomvattende eis voegt de Heere Zijn genadige, alles overtreffende belofte. Wat was die belofte dan? Nou, feitelijk, als je het goed op je in laat werken in de verzen 2 en 3, komen wij daar zes beloften tegen, een zesvoudige belofte. En die beloften kunnen we als het ware splitsen in drie beloften voor Abram persoonlijk en drie beloften voor zijn geestelijk en natuurlijk zaad. Dat laatste, daar kom ik in mijn derde gedachte op terug, wat dan de belofte van de rijke zegen is voor zijn nageslacht. Nu, in mijn tweede gedachte, wil ik vooral de nadruk leggen op de belofte voor Abram persoonlijk.

Het zou een wonder zijn als die belofte, die eeuwen geleden persoonlijk tot Abram kwam en in zijn hart werd gelegd en die hij door de gave van het geloof mocht toe-eigenen, vanmorgen bij u, bij jou

zou mogen plaatsvinden, dat ook die belofte zijn kracht gaat doen in je hart. Wat gaat de Heere Abram beloven? En dan begin ik bij het tweede stukje van vers 2. De Heere zegt: *Ik zal u zegenen*. Alleen al die woordjes, gemeente: *Ik zal u zegenen*. Wat betekent dat? Dat woordje 'zegenen' betekent dat de Heere aan Abram tijdelijke en geestelijke weldaden zal geven. Precies wat deze zondaar nodig heeft zal hij krijgen, ja, zelfs meer dan hij denkt. Want als de Heere Zijn kerk gaat zegenen, gemeente, dan zegent Hij met overvloed.

En het tweede wat we uit dat woordje 'zegenen' kunnen opmaken in de grondtekst: er wordt een werkwoordsvorm gebruikt die laat weten dat de Heere het niet één keer doet. Maar er wordt een werkwoordsvorm gebruikt die repeterend is, steeds weer opnieuw, het blijft komen: *Ik zal u zegenen*. Ik ga ermee beginnen, Abram, en Ik zal er nooit meer mee stoppen om u te zegenen. Ja, dat is een groot wonder als de Heere dat belooft: *Ik zal u zegenen*.

Waarom is dat nou een groot wonder? Dat ga ik u vertellen. Abram, zo hoorden wij de vorige keer, komt uit het geslacht van Sem, één van de zonen van Noach. Maar waar komt Noach en zijn gezin vandaan? Ja, die komen uit Adam en Eva voort. Dus Abram is een adamiet, een gevallen mensenkind. En wat heeft de Heere God tegen Adam gezegd toen hij diep in de zonde gevallen was? *Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw, en gegeten hebt van dien boom, waarvan Ik u geboden had, zeggende: Gij zult daarvan niet eten; zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt*.

En de echo van die woorden die de Heere toen in het Paradijs sprak, klinken in Galaten 3: *Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen*. Dat had Abram verdiend, dat hebt u verdiend, dat heb jij verdiend en ik. Wat een onzegbare werkelijkheid. Wat een onzegbaar oordeel heeft de hemelse Rechter over ons moeten uitspreken vanwege onze zonden. En ik heb het u al meer gepredikt: elk mensenkind dat nog steeds buiten Christus leeft, leeft onder de vloek.

En wat kunnen we rustig slapen onder de vloek? Wat kunnen we rustig naar school gaan onder de vloek? Ons werk doen, thuis, binnenshuis, buitenshuis, onder de vloek. Wat betekent dat? Dat je helwaardig bent, dat je naar de rampzaligheid moet. Dat betekent het. Geloof je het al? Heb je het leren geloven? En ben je ervoor ingewonnen om te buigen onder die God der heerlijkheid Die dit over ons heeft moeten uitspreken? En dan belijden: *HEERE, U bent rechtvaardig in al Uw weg en werk?*

Nee, dit kent het nabijkomende werk niet. Dit kent de oppervlakkige, godsdienstige mens niet. Maar Gods kinderen gaan er iets van leren, wat het is om de vloek verdiend te hebben. En is het dan geen wonder dat de Heere met die genadige belofte komt en zegt: *Nu zal Ik u zegenen*? En hoe kan dat toch? Hoe kan de Heere nou zo'n rijke belofte gaan uitspreken tot een mensenkind dat zichzelf vloekwaardig ervaart voor God?

Dat is zo'n heerlijk geheim. Nee, eigenlijk is het geen geheim, tenminste niet voor Gods kinderen, want die weten het geheim inmiddels wel. Hoe kan de Heere tot een vloekwaardige zondaar gaan zeggen: *Ik zal u zegenen*? O, dan laat ik Gods Woord zelf maar spreken. En kom ik weer terecht in dat hoofdstuk Galaten 3, wat Paulus heeft geschreven. O, luister, het Evangelie: Christus. Welk een heerlijke Persoon is dat toch. Wat een lieve Heere Jezus Christus wordt ons getekend in de Schrift. Wat heeft Hij gedaan? *Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt*.

Daar hangt Christus als een vloek, in plaats van vloekwaardige zondaren. Hij hangt daar als Mens, voortgekomen uit Abram. Hij werd buiten Gods gemeenschap geplaatst. Nergens was meer een

plaats voor Hem. In de hemel niet, op de aarde niet. En de hel ging voor Hem open. Gemeente, er is er Eén geweest Die ten volle ervaren heeft wat het is om vervloekt te zijn. Dat was de Heere Jezus, terwijl Hij zelf nooit een zonde had gedaan. Maar plaatsvervangend heeft Hij de vloek der wet gedragen.

Wordt dat niet een onuitsprekelijk wonder voor de kerk des Heeren? Wordt dit niet een groot wonder voor mensen die zichzelf leren kennen als vloekwaardige zondaren? Weet u, de bekeerde Jood Isaac da Costa, weet u wat deze man heeft uitgejubeld toen hij dat kreeg te geloven: *Hij voor mij aan het vloekhout op Golgotha*? Toen heeft hij het gezongen: *In 't kruis zal 'k eeuwig roemen, en geen wet zal mij verdoemen; Christus droeg de vloek voor mij. Christus is voor mij gestorven, heeft genade voor mij verworven; ik ben van dood en zonde vrij*.

Daarom kan het gepredikt worden. Daarom mag het gepredikt worden. En zullen Gods kinderen ermee vertroost worden: *Ik zal u zegenen*. Ja, *Christus heeft Zijn gezegend lichaam aan het kruis laten nagelen, opdat Hij het handschrift van onze zonden daaraan zou hechten en alzo de vervloeking van ons op Zich zou nemen, opdat Hij ons met Zijn zegening vervullen zou*. Daarom alleen kon de Heere het tot Abram zeggen, en in hem tot zijn geestelijk zaad: *Ik zal u zegenen*.

O nee, zeker, Abram zal het niet in één ogenblik gezien en verstaan hebben toen de Heere deze diepe woorden tot hem sprak. Maar op Gods tijd heeft hij het wel gezien. Want de Heere heeft het zelf laten optekenen in Zijn Woord, dat *Abram met verheuging verlangd heeft naar de dag van Christus, en hij heeft Hem gezien*, Christus, de dag van Christus, en datgene wat Christus hier op aarde ook voor hem zal doen. Nochtans zei de Heere het wel: *Abram, Ik zal u zegenen*.

Ja, waarmee dan? Dan gaan we er nog dieper op in. Want de Heere heeft namelijk bij die woorden *Ik zal u zegenen* drie concrete beloften meegegeven. Hij zal een ander land ontvangen, Hij zal een groot volk worden, en de Heere zal zijn naam groot maken. Dat ligt in de zegen opgesloten zoals de Heere dit nu op dit moment aan Abram openbaart.

Nu, de Heere zal hem een nieuw land geven. Ja, hij moest zijn land verlaten, zo klonk de eis. Maar daarvoor in de plaats kreeg hij een ander land. Hij weet nog niet op dit moment welk land het is, maar het is het beloofde land dat de Heere hem wijzen zal. Met andere woorden, de Heere belooft hem iets nieuws. Hij neemt het eerste weg, dat oude land, dat zondige land, dat goddeloze land, en hij krijgt er een nieuw land voor terug, een land dat vloeit van melk en honing.

Ziet u wel? De Heere maakt alle dingen nieuw. En dat gebeurt al hier op aarde. Het oude neemt Hij weg, en het nieuwe geeft Hij terug. En zo is het geestelijk ook. Want als de Heere begint te werken in je leven, dan word je getrokken uit het land van de duisternis, en dan word je overgezet en geleid in dat aanvankelijk nog onbekende Immanuëlsland. Paulus speelt daarvan in Kolossenzen 1 als hij zegt dat God de Vader zondaren uit de macht der duisternis trekt en overzet in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde. Dus het oude land van de duisternis raak je kwijt, en je krijgt er een nieuw land voor terug. Wat een genade, wat een rijke belofte: je krijgt een nieuw land, Abram.

En dan het tweede: *In dat land zal Ik u tot een groot volk maken*. Dat kon Abram niet begrijpen. Dat was toch wel heel erg onmogelijk voor Abram. Als we even teruggaan naar hoofdstuk 11, het laatste vers, dan staat er met enkele woorden: *En Sarai was onvruchtbaar, zij had geen kind*. En dan gaat de Heere zeggen: *Ik zal u tot een groot volk maken*, als de sterren aan de hemel, als het zand aan de oever van de zee. En Abram zag er niks van. Toch beloofde de Heere het. En dan komt het op het geloof aan: niet zien, toch geloven.

En aanvankelijk, toen dat geloof begon te werken in zijn ziel, begon er al iets in zijn ziel te ontstaan van wat ik vind in Hebreeën 11:1: *Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet*. Zo begon Abrams geloofsleven. Zo ging het voor: tegen hoop op hoop heeft hij geloofd. Daar kom ik later nog op terug als de Heere het geeft. Hij werd werkzaam met de belofte. Hij zag er niks van, en toch geloven. Want het geheim, hè? Niet zien, toch geloven.

Feitelijk was het totaal onmogelijk voor Abram en Sarai. En toch geloven: een groot volk. En dat is ook dikwijls de ervaring van het geestelijke zaad van Abram. Als je op je eigen werkelijkheid ziet, als je op je eigen toestand ziet, op je eigen hart ziet, op je zondige vlees: onmogelijk, onmogelijk, onmogelijk. Ik vruchtbaar? Ik een zegen zijn? Het is totaal onmogelijk. Hoe moet je hopen? Hoe moet je geloven? Hoe moet je liefhebben? Hoe moet je Gods geboden houden? Onmogelijk. Maar wat bij de mens onmogelijk is, hebben we vanmorgen al gehoord, is mogelijk bij God. En dat wordt door het geloof ervaren.

En weet u wat de Heere dan doet? Dan maakt Hij een mensenkind klein om hem groter te maken. Hij vernedert de mens om hem op Zijn tijd te verhogen. Dat is altijd weer de weg die de kerk des Heeren moet gaan. Het kan ook niet anders. Want als je de voetstappen van de Heere Jezus gaat drukken, Die vernederd werd en Die verhoogd werd, dan kan het niet anders. De mens wordt ook vernederd, maar ook verhoogd. En waarom doet Hij dat? Waarom gaat Hij deze weg? Opdat Zijn genade een wonder is en een wonder blijft, opdat de vervulling van de belofte werkelijk tot Zijn eer zal zijn. Dat hebben Abram en Sarai ook ervaren in hun leven. Ja, de Heere doet altijd wat Hij belooft, al zie je er niks meer van.

Zo zou het best kunnen zijn dat er vanmorgen iemand in ons midden is die wel weet dat de Heere met Zijn belofte kwam, maar vanmorgen zegt: ik kan het niet meer geloven. Het is zo onmogelijk geworden. Ik kan het niet meer bekijken. Maar dan mag ik op grond van de Schrift u prediken: al wat Hij beloofd heeft, zal bestaan. En al zie je er niets meer van, ook nu is het waar: *Ik zal u tot een groot volk maken*. Ja, *elk, die Mij vreest, hoe klein hij zij of groot, wordt van dat heil, die weldaan, deelgenoot*.

Ik zal u tot een groot volk maken. Dat was de tweede belofte voor Abram. En dan tenslotte dit: *Ik zal uw naam groot maken*. O ja, die naam Abram, wat betekent dat ook alweer? Mijn vader is verheven. En vader Tera had deze naam aan zijn jongste zoon gegeven vanwege de afgoderij, vanwege zijn priesterschap in die afgodstempel die hij had in Ur der Chaldeeën. Wat gaat de Heere nou doen? Die gaat die naam veranderen, tot een grote naam maken. Abram wordt straks Abraham. Hij zal een vader van vele gelovigen worden. Hij zal een vader van een grote menigte worden, een vader van een natuurlijk en een geestelijk zaad. En daarom zal die naam van Abram bekend blijven tot in het late nageslacht.

Maar, gemeente, als de Heere hier nu zegt: *Ik zal uw naam groot maken*, dan mogen wij dieper zien in deze tekst. Want waarom zal hij dan een groot volk worden? Omdat uit hem straks de Heere Jezus zal voortkomen, met inderdaad de naam Jezus, *want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden*. Dan zie ik als het ware iets heerlijks opblinken in onze tekst: *Ik zal uw naam groot maken*. Ik zal de naam van uw Zaad, met een hoofdletter, groot maken. Ik zal de naam van Mijn Zoon groot maken. Want *er zal onder den hemel geen andere Naam gegeven worden tot zaligheid, door Welke wij moeten zalig worden*.

En zo heeft God de Vader Zijn Zoon in een weg van een diepe, diepe vernedering uitermate verhoogd, en Hem een Naam gegeven boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie, die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn. Is die Naam voor u

ook al groot geworden? Als een olie die uitgegoten wordt, zo zingt de bruid in het Hooglied: daarom hebben de maagden Hem lief.

Ja, wie zijn dat, voor wie deze Naam met een hoofdletter groot gemaakt zal worden? Dat zijn nou mensen die hun eigen naam leren kwijtraken. Dat zijn nou mensen die alle dingen schade en drek leren achten om de uitnemendheid van die ene Naam onder de hemel te geven. Ja, dat zijn zondaren die een nieuwe naam krijgen. Heeft de Heere Jezus het niet zelf gezegd? U kunt het lezen in het laatste Bijbelboek: *Ik zal hem geven een witte keursteen, en op den keursteen een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent, dan die hem ontvangt*.

O wonder van genade, niet meer de naam Kind des Toorns, maar de naam Kind des Heeren. Of om enkele woorden uit de profetieën van Hosea te gebruiken, niet meer Lo-Ammi of Lo-Ruchama, dat betekent: je bent Mijn volk niet, Ik zal Mij niet over je ontfermen. Maar Ammi en Ruchama: je bent Mijn volk, en Ik zal Mij over je ontfermen. O, wat zalig om je eigen naam kwijt te raken en een nieuwe naam te ontvangen, die geschreven staat in het boek des levens des Lams. Kijk, daar stond Abrams naam ook in. Abram, die zo rijk gezegend is geworden door de Heere, maar ook tot zegen werd gesteld.

3. Een rijke zegen

We gaan kort naar onze laatste gedachte: een rijke zegen. Misschien is het je wel opgevallen, te midden van al die beloften die de Heere in vers 2 en 3 aan Abram schenkt, is er opeens weer een eis, een bevel: *Wees een zegen*. En daarmee wilde de Heere Abram nog een aansporing geven om hem gaande te maken, alles te verlaten en naar het land te gaan dat de Heere hem wijzen zou.

Wat bedoelde de Heere daar nou mee: *Wees een zegen*? Het is alsof de Heere tegen Abram zegt: Abram, Ik ga u zegenen in het beloofde land. Ik ga u zegenen met geestelijke en tijdelijke zegeningen. Ik ga Mijn belofte in uw leven vervullen. En dat zal voor u persoonlijk tot een grote troost zijn. Maar, Abram, die zegen mag je niet voor jezelf houden. Maar je moet gesteld worden met de zegen van Mij tot zegen voor anderen. En daar ga Ik voor zorgen. Ik ga ervoor zorgen dat er wat van je uitgaat, zodat anderen gewonnen worden voor Mij en Mijn dienst. Ja, daar ga Ik u voor gebruiken. En daarom, Abram, wees een zegen.

Tegelijkertijd ligt er dus in dit bevel de belofte al opgesloten dat de Heere ervoor gaat zorgen. En deze woorden zijn in het bijzonder een boodschap voor allen die de Heere vrezen in ons midden. Kinderen Gods in ons midden, de Heere komt vanmorgen tot u, in het bijzonder met deze woordjes: *Wees een zegen*. Hoe is dat met u, kind van God? Wat gaat er van je uit? Is je levenswandel geloofwaardig voor anderen, of komt leer en leven niet overeen? Wat gaat er van je uit? Mag je tot zegen zijn voor anderen?

Weet je wanneer dat zo is? Als je oprecht en teer en afhankelijk met de Heere mag leven. Als er iets openbaar mag komen van het wandelen met God, dan heb je het soms zelf niet eens in de gaten, maar dan wil de Heere zelfs je levenswandel gebruiken om anderen te winnen voor Zijn dienst. En als dat voor een christen al geldt, hoeveel te meer kunnen we dat zeggen van Christus? Wat is Hij tot zegen geweest, tot een grote zegen geweest, voor vloekwaardige zondaren. Niet voor een paar vloekwaardige zondaren, maar voor een schare die niemand kan tellen.

En dat hoort Abram de Heere ook zeggen: *En in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden*. En dan schrijft onze kanttekenaar het terecht: dat is in uw zaad, *hetwelk zaad is Christus,* Die uit Abrams zaad naar het vlees moest voortkomen, om alle ware gelovigen, van welke Abram de vader is, de eeuwige zegening te verwerven en mede te delen. Wat een wonder dat Christus tot

zegen is, voor velen, voor een grote schare. En, gemeente, nog steeds is Hij bezig om er tot die schare toe te voegen. En waar Hij door Zijn Woord en Geest Zijn voetstappen zet onder de prediking van het Woord, daar doet Hij het alles ten zegen gedijen, ja, daar druipt het alles van het vet.

En zoals Christus tot zegen is voor velen, zo gaat Hij Zijn kerk ook inschakelen tot zegen van anderen. En als dat gaat gebeuren, gemeente, als de Heere een mensenkind gaat zegenen met de geestelijke zegeningen, dan volgt daar een tweedelige reactie op. En daar gaan we vanmorgen mee afsluiten. Dan zullen er mensen zijn die Gods kinderen zegenen, en er zullen mensen zijn die Gods kinderen gaan vloeken. Ja, dan zegt de Heere zelf: *Degene die Mijn kerk gaat zegenen, die zal Ik zegenen. Maar degene die Mijn kinderen, de ware gelovigen, zullen vervloeken, die zal Ik vervloeken*. Want hoor maar wat de Heere ten slotte tegen Abram zegt: *En Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt*.

En dan mogen we deze woorden op drie manieren toepassen. In de eerste plaats op Abram zelf. Hij mocht leven in de vreze des Heeren. En toen kreeg hij vrienden en vijanden. Dat kwam omdat de Heere in zijn leven openbaar kwam. Aan de ene kant heeft hij bijvoorbeeld last gehad van de Kanaänieten die in het beloofde land woonden. Het staat er zo opmerkelijk in vers 6: *En de Kanaänieten waren te dien tijde in dat land.* Nakomelingen van Kanaän, de kleinzoon van Noach, een volk dat goddeloos was, zeer afgodisch. Later zullen we het nog horen dat de Kanaänieten ook in verband worden gebracht met de twist die gaat ontstaan tussen de herders van Lot en de herders van Abram. Nee, van die Kanaänieten heeft Abram totaal geen zegen ontvangen. En daarom moesten ze naar Gods eigen Woord ook uitgeroeid worden. De Heere zal vervloeken wie Abram vervloekt.

Maar de keerzijde heeft hij ook ervaren. Hij kreeg ook geestelijke vrienden. We komen er een paar tegen in Genesis 14:13: Mamré, Eskol en Aner. Ze worden zijn bondgenoten genoemd. Abram komt met hen in een vriendschapsverbond, in een geestelijke band. En daar is het waar geworden voor deze mannen: *Ik zal zegenen, die u zegenen.* Dat is de eerste toepassing.

En dan de tweede, die geldt het volk dat uit Abram is voortgekomen, het bondsvolk van God, de beminden om der vaderen wil, het volk Israël. En het is de roeping van de kerk om Israël lief te hebben, om Israël te zegenen, om Israël gelukkig te achten, wat het woord 'zegenen' ook betekenen kan. Waarom? Omdat de Heere Zijn belofte aan dit volk gaat vervullen. Omdat de Heere gaat waarmaken, en *alzo zal gans Israël zalig worden,* gelijk geschreven is: *De Verlosser zal uit Sion komen, en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob. En dit is hun het verbond van Mij, als Ik hun zonden zal weggenomen hebben*.

Maar wee degene die dat bondsvolk Israël vervloeken, wee degene die antisemitisch zijn. Wat worden de woorden, eeuwen geleden door de Heere tot Abram gesproken, actueel en aangrijpend. God gaat ingrijpen bij mensen die Israël haten. Dan gaat de Heere waarmaken: *Ik zal vervloeken, die u vloekt.* Dat is de tweede toepassing.

En dan tenslotte de laatste. Er ligt ook een les voor de kerk des Heeren, het geestelijke zaad van Abram. Want binnen die kerk des Heeren, binnen dat geestelijke zaad van Abram, zullen Gods kinderen als geestelijke vrienden leren elkaar tot een hand en een voet te zijn, om elkaar te zegenen en tot een zegen te zijn. En waar dat zo is, daar wordt zo'n heerlijk geheim ervaren, namelijk de gemeenschap der heiligen. Daar mag het soms wel eens ervaren worden: *De HEERE is onder degenen, die mij helpen*.

Wat is het een rijke zegen als de gelovigen. die mogen delen in Christus' weldaden, dat ook mogen uitdelen naar anderen. En dat het ene kind des Heeren tot zegen mag zijn voor het andere kind des Heeren. Dan krijg je geestelijke vrienden die je voorheen niet had. Maar je krijgt ook vijanden. En er zullen ook mensen zijn die je gaan vervloeken, die hun vijandschap openbaren. Dat kan soms heel dichtbij zijn. Maar toch is dat een blijk van het echte geestelijke leven. Want de Heere Jezus heeft gezegd: *Een dienstknecht is niet meer dan zijn heer. Ze hebben Mij vervolgd, ze zullen het ook u doen*.

Schrik daar maar niet van. Maar luister: eens komt de grote afrekeningsdag, dat de Heere gaat afrekenen met alle vijanden van Hem en Zijn kerk, dat de Heere gaat afrekenen met allen die Zijn volk ten diepste hebben vervloekt. Dat zal zijn op de jongste dag, als Christus zal wederkomen als Rechter, om al Zijn en mijn vijanden in de eeuwige verdoemenis te werpen, maar mij met alle uitverkorenen tot Zich zal nemen in hemelse blijdschap en heerlijkheid.

Amen.